

Előfizetési feltételek:
helyben hához hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda

Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papírra-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Vita után.

A képviselőház befejezte a földmive-
lésügyi miniszter költségvetésének tár-
gyalását. Tartalmas és részletes vita
volt, amint az ügy fontossága meg is
kívánta. Hazánk földjének természete
és gazdagsága, terményeinek különféle-
sége, népe két harmad részének foglal-
kozása és egzisztenciája első sorban ezen
nemzetgazdasági ág felé tereli a gon-
dolkozó politikuskok figyelmét. Ha a
mezőgazdaság, állattenyésztés virágzik;
ha a földtermesztés minden irány-
ban kihasználatik: biztos alapot látnak
a vagyonszám és szellemi műveltség
minden irányra számára.

De a tartalmas vita, benső fontos-
sága mellett, még egyébről is tanusa-
got tesz. Tanuságot tesz arról, hogy az
a merev párt-fegyver, mely megkötne
a gondolkodó elmék önállóságát, s ame-
lyet oly szívesen szeretnek gunyképpen
a szabadelvű párt szemére vetni az el-
lenzék mérgesei, üres ráfogás. Csak
egy tekintetben nem ismer ez a párt
semmiféle megalkuvást, amint ennek
a lefolyt vitában különösen Tisza István
szolgáltatta bizonyítékát: a következe-
tesen szabadelvű és nemzeti politika szol-
gálatában.

Nincs is arra semmi szükség, hogy
ugyanazon politikai irány fölveiben
megegyező egyének, ezen kereten belül,
melyet önmaguk is önkényesen tölte-
nek be, a részletekben egyformán gon-
dolkozzanak. Ez nem is lehetséges, de
veszedelmes is volna. A vélemények
kölesönös cserejével lehet csak elvá-
lasztani azt, ami mellékes és fölösleges,
attól, ami súlyával minden rázkódást
kiáll, vagyis az igazságtól.

A szabadelvű párt egységének nem
abban kell nyilatkoznia, hogy tagjai
egyszerűen bevárják vagy tudomásul
veszik vezéreiknek eszméit, s azokhoz
a legkisebb részletekig vita nélkül al-
kalmazkodnak. Az ilyen pártban nem
volna erő kifejthető akkor, mikor külső
támadások azt szükségessé teszik.

Az egységnek ma leginkább abban
kell nyilatkoznia, hogy a szabadelvű
irány szigorú megvédése mellett az
összírak jogtalan követelésekkel sikerrel
szembeszállhasson. A kiegyezés lesz a
valódi próbája ezen párt egységének. S
meg vagyunk győződve, hogy ebben a
kérdésben semmi mellékes, kiesnyes
körülmények vagy szubjektív motívumok
nem lazítják az impozáns erőt, melyet
az egység felmutathat.

Hazánk érdekeinek felelősséggel tel-
jes ótalma s ezzel az ország nagy több-
ségének bizalma ma ezen párthoz fű-
ződik. Ez a felelősség akkora teher,
olyan erős kötelek, amelynek súlyát és
erejét sem ellenzéki ráfogások, sem az
élettel járó egészséges vérkeringés ter-
mészetes mozgékonyasága nem paralizál-
hatja.

A nemzetiségi sajtóból.

(—) 1894-ben a Tribuna akkori szerkesz-
tői a Janku szobor-alapra mintegy 4000
frtot gyűjtöttek. A belügyminiszter betil-
totta a gyűjtést és a nagyszabású hatóságok
a gyűjtőket a hatósági engedelem nélkül
való gyűjtés miatt 3—5 napi elzárásra ítel-
tek és egyúttal a pénz elkobzását is elren-
delték. A belügyminisztérium az ítéletet föl-
oldotta, megelégedvén azzal, hogy a gyűjtés
nem folyt tovább. Most már a gyűjtőknek
kötelessége lett volna az összegyűjtött pénz
valahol letétbe helyezni és valamely jóté-
kony, vagy kulturális célra gyümölcsösíteni.
A gyűjtők azonban fölhasználván a Tribuna
szerkesztőségében beállott válságot, Szeben-
ből eltávoztak anélkül, hogy a pénzzel el-
számoltak volna. Később egyik-másik román
lap, sőt maga a Tribuna is kérdezte, hogy
hová lett a Janku-alap? Az egyik gyűjtő,
ki időközben a Revista Orestiei szerkesztője
lett, ki is jelentette egy ízben, hogy a pénz

TÁRCSA.

Ne kérdjétek . . .

Ne kérdjétek, hagyjátok el.
Miért halvány, bús az arcom:
Bús lehet az, kit senki se
Támogat, véd nehéz harczon.

Ne kérdjétek, hogy mért járok
Oly gyakran a sírok között:
Temetőkert hantján kívül
Hova vágyhat sorsüldözött?

Ne kérdjétek, mi fáj nekem,
A szívemet hogy mi bántja;
Ki oly nagyon megcsalódott,
Szíve, lelke hogyan fájna? . . .

Ne kérdjétek, miért sírok,
Szomorú rá a felelet . . .
Csak sírjátok inkább ti is,
Sírassatok meg engemet!

Carmina.

Egy vak hegedűs története.

— Irta: Vanda. —

Négy éves korában vesztette el szeme
világát. Az asztalnál játszadozott, feldöntötte
a petróleumos lámpát, az égő folyadék el-
borította testét és kigéttette szemeit.

Hat éves korában özvegy anyját vesztette
el és a világtalan árva a vakok intézetébe
került.

Csak 13 éves korában találkozunk ismét
Gyurival, egy kávéházban, ahol vakokból
álló zenekar szokott naponként játszani.

Gyuri is köztük van. Ő a primás.

A fiuk szépen játszanak, csaknem kifog-
ástalanul.

Befejezték a csárdást, letették a hegedű-
ket és sürü taps jutalmazta őket. A primás
feláll és halvány, márványhűde arczának
mosolyával mélyen meghajtja magát a —
nagybögös előtt, amit a vendégek persze
harsogó hahotával fogadnak.

Szegény Gyuri nem tudta elképzelni, hogy
mért nevetnek a vendégek, ha ő meghajtja
magát előttük.

Egyedül a cimbalmos nem vak. Ő hordja
körül a tálcát, szedi be a pénzt és a ven-
dégek gorombaságait. Ő segít a gyámoltala-
nokon, ha valamit nem képesek megtenni.

Most is a tálcával jár körül; az egyik
asztalnál egy fiatalemberekből álló társaság
azt a tanácsot adja neki, hogy máskor, ha
tapsolnak, akkor fogja ő meg a primás fe-
jét és fordítsa a közönség felé, nehogy az
máskor is a nagybögös előtt hajtsa meg

magát, amire aztán az egész tisztelt asztal-
társaság a hasát fogja nevetében.

A primás hallotta a fenhargon mondott
gúnyos szavakat, hallotta a durva nevetést
is. Mélyen sóhajtott, fénytelen szemeivel
abba a végtelen, sötét semmibe bámult s
melancholikus halvány arczán megjelent
egy fájdalmas vonás. — — — — —

Ki ismeri a vakok belső világát?

Az az ember, aki csak a szemével lát,
közvetlen kapja a külső benyomásokat. A
természettan és a benzttan gyönyörűen
megmagyarázza, mint vezetik a látidegek a
benyomást az agyba, hol az gondolattá ido-
mul és mint hat a gondolat az összekötött
idegek, veredények stb. által a szívre, ahol,
már egészszé alakul.

De micsoda anatomia, pszichologia, physio-
nomia, phrenologia, vagy más i—a-val vég-
ződő tudomány magyarázza meg azt, hogy
miképpen megy ez fordítva az oly emberek-
nél, akik csak a szemeikkel nem látnak?
A kiknek először a szívük dobban nagyot,
— mint most dobbant Gyuri primásé —
azután működik az agy és megjelen abban
az örök éjben egy fényes pont, mely ra-
gyogó, mint a sötétséget áttörő villanyfény,
és muló, mint az emberekbe vetett bizalom.
Gyurinak az izmai megfeszülnek. Meghaj-

jó helyen, azaz olyan emberrel van, kitől a magyar kormány nem tudja elkobozni.

Egyszóval, senki sem tudta, hol a pénz? — És e közben nagyon furcsa hírek keltek szárnyra. Némelyek tudni akarták, hogy Russu Sirianu és társai az 1895-iki nemzetiségi kongresszus rendezésére elköltötték, mások szerint Bukarestben Slavici János őrzi, sőt olyan is volt, aki tudni vélte, hogy beolvastották a liga alapjába. Amnyi azonban tény, hogy jelenleg senki sem tudja, hogy a pénz kinél van? A román nemzetiségi lapok, hogy skandalum ne legyen, nagy szégyenkezve hallgattak a Janku-alapról.

A minap azonban egyik kolozsvári lapban egy román, ki maga is az adakozók között volt, számon kéri a Janku-alapot és pedig egyenesen a Tribuna-t arról is értesítette, hogy az adakozók közül többen a hatóságok intervencióját akarják igénybe venni annak megállapítására, hogy pénzek hol van elhelyezve s egyáltalán megvan-e? — A Tribuna nem térhetett ki a válasz elől. Ezért egyenes es határozott hangon szólította fel a Tribuna és Foia Poporului 1894—95-iki szerkesztőit, hogy haladéktalanul nyilatkozzanak s mondják meg, hol van a pénz?

Az érdekelt felek azonban most is hallgattak s azért a Tribuna legutóbbi számban megismételve előbbi kérdést, egyenesen a nemzeti becsület nevében követeli a kielégítő nyilatkozatot. Érdekes, hogy a Tribuna fölhívását egyenesen a Tribuna Poporului-hoz intézi, mint olyan román organumhoz, amely körül éppen a Tribuna régi szerkesztőségének tagjai csoportosultak. Meg jellemzőbb a Telegraful Roman nyilatkozata, amely a Tribuna Poporului megindulásában azt az egyetlen jót látta, hogy így legalább van egy organum, amelyben a Tribuna volt szerkesztői több kérdésre vonatkozóan megadhatják a szükséges fölvilágosításokat, így többek közt arra vonatkozóan is, hogy hová lett a Janku szobor-alap?

lik, fejet oldalvást fordítja és lekonyítja, mintha hallgatódzának.

— Sándor!

— Mit akarsz? — kérde a czibalmos.

— Nézz csak ki, nem-e Lilli vár reám?

Sándor kinéz és megpillant a kávéháznak egyik tükörelablakán kívül egy valóságos madonnafőt, halvány, jóságos, szenvedő vonásokkal.

— De igen, itt van, éppen ide néz.

Gyuri gyorsan feláll.

— Ma nem játszottok többet.

És felre tolja székét előre nyújtott karokkal, tapogatózva siet a ruhafogas felé, kalapját és botját magához ragadva, a botot maga elé tartva, bizonytalan léptekkel siet az utcára.

— Itt vagyok Gyuri — szólal meg a kint váró leány, mialatt a gyámoltalan leány felé siet és megfogja karját.

Gyuri görcsösen, heves mozdulattal kapaszkodik a leány karjába.

— Jer! Menjünk! Már végeztem.

— Mért vagy ma oly kedvetlen, oly lehangolt? Bántott valaki? Talán ismét gúnyt űztek veled? — kérdi a szép halovány leány.

— Ne légy nyugtalan kedves Lilim! Nem bántott senki, de ki is bántana egy vak koldust?

Lili felsohajtott, fájdalmas, sokatmondó

Oláh nemzeti muzeum. Az erdélyrészi oláhok között mozgalom indult meg, hogy közközlésen egy oláh nemzeti muzeumot állítsanak föl Nagy-Szebenben. Ebbe helyeznék el a magyarországi oláhok történelmi, irodalmi, földrajzi és egyéb kulturális emlékeit s az Associatiunea Transilvaná-nak nagy könyvtárát. Az oláh nemzeti muzeum eszméje az Associatiunea lugosi gyűlésén merült föl először, azóta mindinkább hódított s az Associatiunea hivatalos közlönyében már részletes terveket is fölhoz a muzeum megvalósítására. A közadakozás mellett nagy támogatást vár az oláh pénzügyektől. Magyarországon ez idő szerint van 46 pénzügyintézet, melyeknek évenként száz millió forint forgalma van, tiszta évi nyereségük fél millió forint. Tíz éven keresztül adjanak évenként a jövedelemből 2 százalékot, ez száz-ezer forintot tesz ki; hozzávéve ehhez a közadakozásból gyűjtött összeget, föl lehetne építeni rövid időn belül a „nagy nemzeti palotát.“ Az Associatiunea terve szerint e célra föl kellene használni a román színházi alapot, mely eddig is már sok tízezer forintot rug. „Ez a ház legyen a mi nemzeti épületünk, mondja az Associatiunea közlönye, társadalmi és kulturális életünk székhelye, hol bármikor, mint jogos tulajdonunkban, szabad tanácskozássra gyűlhetünk össze háborítatlanul s anélkül, hogy idegenek önkényétől függünk.“

Az Ungaria.

(Magyar-román szemle)

Dr. Moldován Gergelynek, a kolozsvári tudomány-egyetem román nyelv és irodalom tanárának a magyar-román testvériség érdekében kifejtett tevékenysége és munkálkodása általánosan ismeretes.

E nemes cél szolgálatában áll az általa szerkesztett magyar-román folyóirat is, mely újév óta füzetekben jelenik meg, s az eddigienél is sokkal díszesebb kiadásban.

Hogy Moldován mily célt tűzött ki maga

elő folyóiratával, azt igen szépen és jellemzően mondja el ő maga egy helyen:

„Annak a vízseppnek vettük a szerepét, amely következetesen egy irányban hullván, idővel magának még a kemény kősziklába is üreget csinál. Célunk abba a kősziklába, amely a közös életre és barátságra utalt magyar és román között emelkedik, eszméink tisztaságával, az egymás megismerésére vezető dolgok közlésével, az igaz szeretet magvainak elhintésével, rést űtni.“

E célnak megfelelőleg a folyóirat román részében kezdettől fogva a magyar tudomány és irodalom jelesinek munkáit és életrajzát adta, nevezetesen:

Arany János, Aszalay József, Asboth Ottó, Baross Gábor, Bécey Károly, Beöthy Zsolt, Barthalus István, Bajza József, Csokonai Vitéz Mihály, Csiky Gergely, Czuczor Gergely, Dorfler Stefánia, De Gerando Antónia, br. Eötvös József, Endrődy Sándor, Gyulai Pál, Hanusz István, Herezegh Ferencz, Herman Antal, Hunfalvi Pál, Jókai Mór, Jósika Miklós, Jeszenszky Sándor dr., Kazinczy Ferencz, Kemény Zsigmond br., Kisfaludy Károly, Kossuth Lajos, Kuun Géza gróf, László főherceg, Lévy József, Márki Sándor dr., Mikszáth Kálmán Petőfi Sándor, Petz Gedeon, dr., Poór Antal, Pósa Lajos, Révay Mihály, Szádeczky Lajos dr., Szinyeyi József dr., Széchy Károly dr., Széchy-Lorencz Jozefin, Széchenyi István gróf, Szamosi János dr., Tóth Kálmán, Tompa Mihály, Virágh Benedek, Vörösmarthy Mihály, Wenczel Gusztáv, Wertner Mór stb. A magyar rész pedig a román irodalom és közélet egyes eseményeit ismerteti, melyben a magyar írók közül is többen igen dicséretre méltó munkásságot fejtenek ki.

E most megjelent füzet is Szóts Sándor dr. Szádeczky Lajos, Jókai Mór, Beöthy Zsolt, dr. Gyulai Farkas, Szily Kálmán, dr. Szilasi Gergely, dr. Márki Sándor, dr. Jancsó Benedek stb. munkáit, valamint J. C. Paptól a Szózat román fordítását foglalja magában.

Mikor a folyóirat ezelőtt hat évvel meg-

pillantást vetett Gyurira és szóltanul, gondolatokba merülve folytatták utjokat.

Gyuri nem flakott az intézetben, mint többi társai. Lili anyja, ki a szerencsétlenség nagynénje volt, egy véletlen eset folytán megtudta, hogy Gyuri a vakok intézetében tartózkodik és a derék asszony, dacára annak, hogy maga is egyetlen leányával, Lilivel együtt sanyaru anyagi viszonyok közt élt, nem nyugodott addig, míg Gyurit az intézetből magához nem vitette.

Midőn leánya, a szép Lili, megpillantá vak rokonát, a vonzalom oly neme következt szívében, melyet nemes lelkek közös szenvedése szokott szülni.

Lili gyógyíthatatlan mellbajban szenvedett. A szerencsétlenség csakhamar megértették egymást. Nem iparkodtak egymást vigasztalni, tudták, hogy bajuk ellen csak egy orvosság van, és az a halál. Addig, míg az az orvos nem jelentkezik, hiába minden vigasz. De enyhíteni iparkodtak egymás sorsát.

Midőn lakásukhoz közeledtek, Gyuri megtörte a csendet.

— Lili, neked van valami bajod ma! — mondá remegő hangon. — Melled jobban fáj, mint egyébkor, nemde?

— Miből gyanítod ezt? — kérdi Lili meglepetve.

Gyuri habozott.

— Nos szólj hát! — sürgeté a leány.

— Most nem . . . majd máskor . . . holnap — felelé zavartan s szakadozva Gyuri.

— Nem . . . még ma . . . rögtön. Hátha holnap későn lesz — tevé halkán utána.

Izgatottan léptek a szobába. Gyuri hevesen vonta Lilit maga mellé a pamagra; keble zilált, arcát sötét pir borítá, midőn következőleg szólt:

— Emlékszel-e, mikor engem ide hoztatok? Mikor legelőször találkoztunk és én kezemmel végig simítottam arcodat.

— Emlékszem.

— És emlékszel-e, hogy én azt mondtam neked, hogy most már ismerlek, most már tudom, hogy engem ezental az angyalok fognak megvédeni, hogy te léssz ezental az egyetlen világos pont az én sötét, örök éjszakámban?

— Emlékszem.

— Nem tudom, mi sugta azt akkor neked, de azon éjjel, midőn álmatlanul elme-rengve sorsom fölött, feküdtem ágyamban, megjelent előttem egy világos ködfátyol, egy világos pont és az a pont mindig, mindig nagyobbodott, míg végre egy halvány leányarcot láttam magam előtt, egy emberi arcot, és ez az arc a te képmásod volt.

Lili mosolygott.

— Nevezd szerelmi vallomásnak. Hahaha! Egy vak koldus szerelmet vall egy szép

indult, a tulzó román körök Moldovánt ismert politikai magatartásáért s folyóiratának hazafias irányáért elnevezték: „renegátnak“, „nemzetárulónak“, „magyar hordárnak“ s még sok mindennek; de Moldován, mint aki meg volt győződve ügyének tiszta igazsága felől, nem reagált az efféle támadásokra, hanem szakadatlanul dolgozott, írókat szerzett s írókat nevelt magának s ezzel megtette alapját egy keletkezében lévő irodalmi iskolának, melynek célja: „az irodalmat hazafias alapra fektetni s a magyarság és románság között az egyetértést, a kölcsönös tiszteletet és szeretetet fejleszteni és ápolni“.

És törekvését siker fogja koronázni, mert ma azok is, kik eddig csak szitkokkal illették Moldovánt: a legtöbben elismerik hivatottságát úgy az irodalmi, mint politikai tekintetben.

Mostanában különben az irodalom terén általában egy igen örvendetes jelenség észlelhető s ez az, hogy tudományos és közéletünk sok jelese a román nép történeti multjának megvilágításával foglalkozik s ezzel olyan oldalról mutatják be a román népet, mely a nemzetiségi kérdés megoldásának egyengetésére igen alkalmas.

Ilyennek lehet tulajdonítani dr. Márki Sándor kolozsvári egyetemi professzornak a Szemle most megjelent számában a máramarosi Váncsok és Váncsfalvi Jurák (Jurák) genealogiáját — eredeti oklevelek alapján, amely tudományos apparátussal, epp oly jóakarattal — ismertető kitűnő munkáját is.

Egyébként a kolozsvári tudomány-egyetem professzorai a románság előtt nagy népszerűséggel és tekintéllyel bírnak s aktivitásuk a nemzetiségi kérdés megoldását mindenesetre nagyban elő fogja segíteni.

—m. —v.

Levelezés.

A kínai tengeren, 1897. jún. 15.

Utunk már több nap óta visz a beláthatatlan tengeren. Hogyne, mikor Singaporé-

fiatal leánynak . . . Nem rossz . . . no de halld tovább! Ezentúl bárhol voltam, ha te közeledtél hozzám, vagy közelemben voltál, megéreztem azt, szívem megsugta és mindannyiszor megjelent előttem az a világos pont, a te arcod, és én tudtam, hogy közel vagy hozzám. Oh, ezek a világos pontok világitották meg az én vakságom fekete poklát!

Itt lecsüggesz téfejét s elhallgatott. Lilinek a szemeiből könnyek ragyogtak.

— Egy évvel ezelőtt, — folytatá Gyuri — midőn mellbajod veszélyes alakot öltött, szinte megjelent előttem az a világos pont, az a fehér átlátszó ködfátyol, de a te arcodat nem láttam benne. Midőn három hóval ezelőtt betegséged ismét rosszabbra fordult, akkor sem láttam arcodat abban a világos pontban, és midőn értem jöttél, szintén megjelent előttem az a fehér ködfátyol, de tégedet nem láttalak benne. Nos, volt-e okom azt mondani, hogy neked ma valami bajod van?

— Hidd el kedves Gyuri, nem volt okod — mondá Lili elérzékenyülve. — Igaz, hogy nem a legjobban érzem magam, de azt csak a hűvös, ködös időjárásnak tulajdonítom.

Gyuri kétkedőleg rázta fejét.

— Az én sejtelmem nem csal . . . félek . . . nagyon félek, hogy bajod ismét rosszabbra terjed — — —

tól, ahonnan elindultunk, Hongkongig, ahova igyekszünk, 1470 mérföld utat kellene megtennünk. Felét megtettük mára.

Két utolsó érdekes pont, ahol utoljára voltunk, Penang és Singapora.

Penang a malakkai félsziget nyugoti oldalán fekszik 120.000 lakossal; a lehető leg-tropikusabb helyek egyike. Singapora a malakkai félsziget déli csucsnál lévő szigeten van 180.000 lakóval. Ez még melegebb, mint az előbbi; hiszen csak 1 és 1/16-od rész foknyira van az egyenlítőtől. Szenvedtünk is annyit a melegtől, amennyit életemben soha. Azt hiszem, hogy miután ezt a három napot baj nélkül állottam ki, bátran elárkozhatom; ott sem lesz melegebb.

A helyben lakó ember nem szenved a melegtől. A bennszülött megszokta; az európai pedig csak este megy ki s ekkor sem gyalog.

Itt európai ember gyalog nem jár; az rangján alól volna és hátrányára volna a tekintélynek, ami egyedül teszi lehetségessé, hogy egy maroknyi angol — alig van pár száz ezer — közel másfélszáz millió bennszülött felett uralkodjék, még pedig olyanok felett, akik között ma már tömegesen fordul elő műveltség s részben nagyon is számbavehető gazdagság.

Ezen okokról és csodálatra méltó eredményeiről már több levelemben megemlékeztem; s tettek azt már számtalan szakavatottabb férfiak, komoly, nagy művekben. Azonban tagadhatatlan, hogy sokat közülök, ha nem is gyűlölség, de legalább elfogultság sugalmazott angolelles véleményekre.

Az angol hatalom olyan valami, amit a többi európai gyarmatosító nép nem tud irigység nélkül megbírni. Első sorban ott van a francia, akinek a gyarmati politika nem akar, és nem is fog, sikerülni mind addig, amíg azt hiszik, hogy a köztársaság s a szabadság azonos fogalmak. Hiszen a francia köztársaság bürokráciája az egyéni szabadságot még otthon is csorbítja. Hát még a gyarmatokban!

Angliában erős arisztokratikus maradványok mellett a lehető legnagyobb egyéni

Az éjet mindketten álmatlanul tölték. Gyuri előtt egyre ott lebegett az a világos pont, anélkül, hogy Lili arcát láthatta volna benne. Lilit pedig szuró fájdalmi nem hagyták aludni. Érezte, hogy Gyuri jól sejtett.

Másnap mellbaja aggasztó mérveket öltött. Anyja orvosért szaladt, ki a beteg ágya előtt megjelent, azzal vigasztalta, hogy: „nem tart soká és jobban fogja magát érezni a beteg.“

Nem is tartott soká. Egy óra múlva az anya jalkiáltásai töltötték be a házat. Egy köhögési roham ölte meg leányát. Nem sokára Gyuri is haza került, a szoba közepén megállt, megtörve, csüggedt fővel, remegő szempillákkal, melyek alól bőven csordultak elő zavaros könnyei. Ő már tudta, hogy Lili meghalt. A játék közben, mikor legszenvedélyesebben húzta a csárdást, megjelent előtte a világos pont, mely mindig, mindig nagyobbodott, lassan-lassan alakot öltött, míg végre egy halvány leány-arcot látott maga előtt, lezárt szemekkel, nyitott ajkakkal, azokon egy-egy piczi sötét-vörös vércsöppel, a halál pecsétjével — — —

Három héttel ez esemény után olvasható volt a lapokban, hogy egy lövönatu vasuti kocsis a temető közelében agyongázolt egy vak hegedűst, ki naphosszat ott állt a temető bejáratához támaszkodva.

szabadság van. Franciaországban, demokratikus intézmények és szokások mellett, a polgári szabadság jóval korlátoltabb. Mind a két gyarmatosító állam, tengeren túli gyarmataiban, saját magát akarja felfrissített alakban reprodukálni.

A reprodukció eredménye pedig teljesen az angolok mellett bizonyít.

Hátra van még Németország, mely legújabb időben állott be tengerész és gyarmatosító állammak.

Már most is Afrikában, Uj-Guineában, Borneóban s más szigeteken tekintélyes birtokai vannak. Ezekről ma még alig mondhat valaki okadatolt véleményt. Még ezután kell átmenniök a tűzpróbán.

Tekintve azonban a német nemzet szellemét, nagy jövőt lehet nekik jósolni.

A németek csak legújabb időben léptek erre a térre s már is hatalmasan versenyeznek a tengeren a legrégebb tengerész népekkel. Sőt az angolon kívül a többi meghaladták.

Egész hosszú utam alatt, angol hajón kívül, legtöbb német hajót láttam; s ami nagyon egészséges áramlatra mutat, nagyon sok volt köztük a privát vagyont képviselő hajó. Holott a többieké társaságoké, szubvenziókkal s egyéb mesterséges eszközökkel dédelgetett virágházi növény.

A francia tengeri kereskedelem pedig évek óta apad. Az utolsó évi kimutatás is 160 millió frank apadást mutat.

Ugy látszik, hogy — a genialitást leszámítva, amiben elől járnak — a latinoktól a germánok a hatalmat kiragadják.

De látom, hogy igen messze mentem ezen tárgy fejtegetésében s unalmas találok lenni; pedig magam is avval a francziával tartok, aki azt mondta: „Mindén irány jó, csak az unalmas nem!“

Penangról és Singaporéről olvasóimat a Vasárnapi Ujság-hoz utasítom. Neki szánt közleményemben bővebben van tárgyalva. A cikk maga Hongkongban lesz ezzel együtt feltéve, s így legelőbb pár nappal előbb, vagy később fog ennél megjelenni; azért e két városról most nem írok. Lesz mit írni úgy is elég, egyeből.

Ilyen szokatlan utazásnál épp az a baj, hogy nagyon sok benyomás rohanja meg az embert egyszerre s oly kábitólag hat az agyra, hogy alig tudunk tisztán, világosan s illő korlátok közé szorított képzelettel valamit papírra tenni.

Ehhez járul még az európainak elviselhetetlen meleg. Tunyává, lehangoltá tesz; a gondolkodás élességét eltompítja. Az észak embert itt energiája cserben hagyja. Dolgozni nem tud. Talán ez az oka, hogy az összes föld tropikus lakói sohasem adtak egy világhírű tudóst sem. A tropusok legnagyobb szellemei — pedig nagyok voltak — vallással, bölcselével s költészettel foglalkoztak. Ezzel aztán nagyszabásulag. Hiszen minden nagy vallási rendszer gyökere oda vezethető vissza.

Ez a rettentő meleg lesz az oka, ha közleményem nem lesz elég szellemes.

Ami annyi nagy szellemet hátrányozott, sőt egész népesoportokat hátráltatott kifejlődésükben, vagy képtelen utakra terelt, mennyivel inkább lehet egy szerény közlemény megölő bettje!

Ez igazolásom s vigasztalásom.

Jól esik a gyöngeséget magunkon kívül eső tényezőkben keresni.

Amint már multkor írtam, Penangban felvettünk 200 kínai chulit. Ezekkel ijesztette

a kapitány az utasokat. De nem fogott senkin, különösen midőn szentől-szembe láttuk ezt a félmeztelen, szolgaságtól elaljasodott tömeget. Singaporében még 200-at vettünk fel s most van 400 darab belőle. Az ígért katonafedezet azonban elmarad. Nem is lett volna rá semmi szükség.

Mind a mellett borzasztó alkalmatlan utitársak. Külön vannak elhelyezve, két helyt a föld alatt szabad levegőn. Ha eső van, akkor sátrat feszítenek feléjük. A szabad elhelyezés jobb is nekik; így is úgy alsznak s ülnek egymás hátán, mint a heringek. Így is csoda, hogy nem beteg mind.

Rettenetes lármás, veszekedős népség ez. Jrdit, kiabál, egymásra nyelvet öltöget, káromog, mint a varju; egy-egy ártatlan pofont eszámítva azonban, komoly verekedés nem volt. Az európai nem szereti, amit csodálni nem lehet; de fel tőle.

Egyébiránt az európai gyűlölet nem ezen szerencsétlenekben forr. Ez nem tud a politikáról semmit. Az, mint mindenütt, ugyanúgy náluk is a vagyonosok s az intelligensebb, s így Chinában a városi elem szabadalma. China kiválólag városi elemekből áll.

A chinai, kivált ekkora tömegben, borzasztó rossz szagú. Olvastam én ezt sokszor, de mindig nagyításnak tartottam, s hajlandó voltam európai nagyizlésnek tulajdonítani. Most látom, vagy jobban mondva szagolom, hogy igaz.

Élelmészük türethető: gyümölcs, rizs, baromfi. Theát mindenik magának főz, nyers, főtelen vizet senki közülök nem iszik; ami az orvosok véleménye szerint helyes, mert állítólag a chinai vizek egészségtelenek.

Igen feltűnő, hogy Chinának ez a szegény osztálya, amelyik a betevő falatjáért Amerikába s Ausztráliába megy munkát keresni, itt a hajón egész nap kártyázik, illetőleg nagyon sokféle szerencse-játékot játszik. Este néha európaiak is részt vesznek benne. Akkor a chuli is ember. Ilyen a kártya demoralizáló hatása.

Dohányoznak is oly kis csibukokból, hogy nem több 3 szippantásnál; többen cigarettet csinálnak, de oly rossz szagú dohánnyal, amit mi nem tudunk élvezni. Ugy látszik, valami erős szagosító anyaggal lesz páczolva; legalább arra mutat, hogy dohánnyuk egész fekete.

Pipáznak sokan mákonyt is. A mákony-pipában alig van több mákony, mint két gombostű feje. Meggyújtva egyetlen hosszú szippantást ad.

Általában nagyon veszélyesnek tartják. Ezeket a chulikon alig látják, mert minden nyomor dacára is nagyon erősek. Lehet, hogy már kezd a szervezet hozzá idomulni. Minden esetre igaz az, hogy nálunk a morphinismus vészesebb következtetés.

Január 13-án nagy ünnepet ülhetek volna a 13-as szám tisztelői. Ünnepe volt emberáldozattal. Ebédnél ültünk. Hirtelen zaj keletkezik. Felszaladunk a fedélzetre. A zaj oka az volt, hogy egy szerencsétlen chinai a tengerbe esett. Azonnal mentő-csónakot bocsájtottak a vízre, a hajó is megállott; de mindhiába, a szerencsétlen eltűnt.

Társai még annyit sem törődtek vele, mint mi. Kártyáztak, pipáztak, mint máskor. Az érzéketlenség — állítólag — chinai jellemvonás, amit a chulik közt még fokozhatott a szolgaság, a műveletlenség s a nyomor.

Éjszaka aztán egy másik chinai is meghalt, de ez már természetes halállal. A szerencsétlennél találtak 6 centet. Ennyi volt a hagyatéka s a testét félig sem takaró

rongy, amiről néha alig lehet megtudni, mi fele ruha-darab. Ide jön az európai elégedetlen munkás. Ossa meg pár hónapig ezek sorsát; alig hiszem, hogy azután is oly sokszor fog sztrájkolni, mert valóban az európai beteg társadalmi viszonyok, s a szegény ember abból kifolyó szenvedése és nyomora, az idevalókhöz képest, isteni áldás.

Ha nem születik egy új megváltó a chinaiak részére, bizonyos, hogy addig sokat fognak szenvedni, amit csak az látszik enyhíteni, hogy itt a szegény ember még alig ébredt az emberi méltóság tudatára.

Ha van mit egyék, az neki elég. Jól mondja a szent írás: „Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyeknek országa!”

De hagyjuk a nyomor sötét képeit. A fény mellett ott az árnyék. Csak az egyenlítőnél nincs az embernek délben árnyéka. Ha volna az emberi társadalomnak is valahol ily nyugpontja, akkor szebb volna az élet.

Említettem már, hogy Penangról és Singaporéről nem írok; hát írok Singapore szomszédjáról valmit.

Van egy ország az Operenciás tengeren is túl. Semmiféle mappán nem találni. A hajón legalább senki térképén nem lehetett megtalálni. Ez a boldog, elrejtett ország pedig Giahora (nem tévesztendő össze Lahorával, amely Indiában van).

Ha Singapore szigetéről nyugot felé át egy-egy tengerszoroson halad az ember, — ami alig kerül egy félórás csónakázásba — úgy megérkezett a giahorai szultán független országába.

Majdnem csak egy utcából álló, nagyobbadán chinai lakóú város. Jó karban lévő rakpart. Elég jó ut a tengerparton. A szultán parkja, amit mindenki látogathat, angol izlésben tartott szép park, trópusi növényzettel. Palotája villaszerű. Belől európai komfort.

Van valami országházféle is trónnal, zöld posztóval borított asztallal a jegyzők számára.

A terem nem nagy, de elég szép; díszítése török. A szultán maga is mohamedán.

Az ország arról nevezetes, hogy itt van Ázsia Monte-Carloja.

Reggel 7 órakor ültünk Singaporében kocsira.

Az egész szigetet keletről nyugotra négy óra alatt átkocsiztuk s ott csónakra ülve értünk Giahorába.

Singaporenál is, mint mindenütt, sohasem szüntek meg a házak, villák, ültetvények.

Előbb gyönyörű villák, jól gondozott kertekkel. Majd mind chinaiaké. Itt már nagyon sok gazdag ember van közöttük. Este eleget lehet látni saját díszes fogatán kocsizni a tengerparton. A chinai általában 3 világrészben terjed, még pedig rohamosan. Ők viszik itt az Európában a zsidók által viselt szerepet, előnye, ügyessége, kíméletlensége, kapzsisága, jó számítása, s minden jó és rossz tulajdonaival együtt. Azért itt nem találni sehol antiszemitizmust; itt a helyett chinaigyűlölet virágzik.

A szép és nagyobb villák után jönnek kisebbek, nép által lakott kunyhók. Virág és zöldes kertek kevés kivétellel chinaiaké. Van egy-egy maláji is. Európai egy sincs. Az itt csak ur tud lenni.

Tovább jönnek thea-ültetvények, gyümölcsöt termő pálmák, soja bab, tökfélék. Kiseb területű őserdő-darabocskák. De ezek már mind fel vannak parcellázva; az erdőirtás foly s jöformán a végét járja.

Csak a pálmákat hagyják meg, mert kötötte, ha nem igen sűrű, a kávé s a thea

fel árnyékban jól tenyészik, s így a föld kétszeres hasznót hajt. Itt láttam először majmokat szabadon, az erdőn. Minthogy senki sem bántja őket, nagyon jámborok.

Az egész ut a tengerig igen szép trópusi növényzet közt vezet; de aki látta Ceylont, az ebben már affektáció nélkül alig tud gyönyörködni. Azt mondják, hogy e tekintetben a földön csak Jáva szebb.

Este sötétben érkezünk Singaporéba vissza, félig megsülve, ami pedig baj, azaz hogy éjszaka sem lehet lehúlni.

Igen érdekes világot vet az angol gyarmatosítás módjaira Penang és Singapore keletkezése.

1819-ben figyelmeztette az angol kormányt Stradford Raffles az akkor még független fejedelmcskék malma alatt álló Penang és Singapore fekvésére, mely hivatva van China, Ausztrália s a szigettenger kereskedelmi gócpontjává lenni. Penangot aztán megvették 10.000 dollárért, Singaporét 24.000 dollárért. Később hozzá csatolódott Malakka félszigete. Ma pedig egy nagy, áruval megrakott hajó több kikötő-vámost fizet annál a 10.000 dollárnál.

Stradford Rafflesnek a szobra pedig ott díszleg, mint Singapore legelső kormányzójaé, Singapore egyik legszebb terén.

Megérdemli.

Igy is gyarapszik Anglia.

B. Kemény Endre.

Fővárosi levél.

Budapest, február 27.

Hogy nem veszélyes többé már ma
A görög-kérdés mint olyan,
E ténynek biztos hőmérője
A szilárd tőzsde-árfolyam.
Mert úgy van az, hogy míg a tőzsde
Szilárdan mint a szikla áll,
A harczterek tudósítója
E földön hitelt nem talál.

És ilyképpen a helyzet képe,
Oh, elhihetik, semmi más:
Egy csinnal-gonddal megszerkesztett
Szép tőzsdei tudósítás.
S én tudom, hogy a nagy közönség
Tán lesz oly kegyes s megbocsát,
Ha nem állítom össze mostan
A tőzsde-számok lajstromát.

Hát hiába, csak nem ujul fel
A régi Hellas fénykora,
S a fejből is elszál lassan
A harcznak kéjes mámore.
Egy kis érvágás és más semmi —
S majd föllelekkzik a beteg.
A lég is tisztább, hogyha rajta
Már ázrugott a fergeteg.

Az ember végre is megunja,
E sok vajadás mitsem ér,
A megszokott fölött az elme
Könnyedén napirendre tér.
Hogy Blondin meghalt, szárnyra kel hát
Sok regeszertü verzió —
S van olyan is, ki bámul szörnyen,
Hogy Pálffy Albert nagy író.

Pedig temérdek jót irt össze,
Az ember jobbat nem kíván —
Csak az vet rája rossz világot,
Hogy nyert az Akadémián.
De ez a fátum, édes Isten,
E földön kit nem érhet el?
S ő azért is, hogy elviselte,
Már bámulatot érdemel.

A par
Sziut'
Csak
A szö
Egy k
Az ell
Az ok
A hől

A köz
Egy sz
A gyil
De ren
Egy sz
S a ra
Oh, leg
Egy pe

A halá
Ez axi
A zen
S így
A télid
Bár biz
Ki rá
Ez egy

Hát eli
A sois-
De ez
Le —
Mint sz
Vidám,
De mint
Mindig

E merev
És akk
S mi b
A téli s
S akinek
Egy felv
Kit elföl
A könny

Jó cimz
Egy deré
Kit bizony
A halás
Sok vagy
Hogy im
Ki anny
A könny

Hogy sok
A csélsa
S bohém
Az erköl
A nagy t
A rajongá
S hej, sok
Hálás mo

Hát Ég v
Oh, könny
Ki romlot
Oly gyako
Te föltám
Hisz gyors
A munka
Te csélsa

Ve
— A vár
közelmultban
halottja van;
György 48—
vegelgyengülé
— A már
bizottsága tisz

A parlament most vajmi csendes,
Sziut' almosak a padsorok —
Csak olykor-olykor riad közbe
A szögletből egy jó torok.
Egy kis vitát ha provokálnak
Az ellenzékről néha tán;
Az ok, — mondják — hogy megritkultak
A hölgyek a Ház karzatán.

A közbiztonság hagyományos,
Egy szóval ábránd még csupán —
A gyilkosságot felfedezik,
De rendesen a tény után.
Egy szegény órát agyonverték
S a rablógyilkos megszökött.
Oh, legyenek csak megnyugodva,
Egy példa ez a sok között.

A halálból új élet támad,
Ez axioma régi már —
A szentírás is ezt tanítja,
S így minden kétséget kizár.
A télidőt én holtnak tartom,
Bár bizton akad olyan is,
Ki rámondja, hogy állításon
Ez egyszer szörnyű mód hamis.

Hát elismerem, hogy a tél nem
A sois-disant holt-szezon,
De ez azért az állításból
Le — higgyék el — még mitse von.
Mint szezona a mulatásnak,
Vidám, csapongó életet él,
De mint idő a természetben,
Mindig csak halott lesz a tél.

E merev testbe élet árad,
És akkor itt a szép tavasz —
S mi bölcsője lesz majd a nyárnak,
A téli szezon sirja az.
S akinek mostan sirja körül
Egy félvilágnak népe áll,
Kit elföldelünk nemsokára:
A könnyüvéru Karneval.

Jó cimborá volt módfelett ő,
Egy derék, csélcsep, vig gyerek, —
Kit bizonyára elsiratnak
A halás szívű emberek.
Sok vágó sohaj tör nyomába,
Hogy immár tőlünk messzeszál,
Ki annyi boldog órát szerzett:
A könnyüvéru Karneval.

Hogy sok bolondot elkövetett
A csélcsep herczeg, annyi szent —
S bohém kedélylyel néha-néha
Az erkölcsnek is nekiment.
A nagy többség őt mindazáltal
A rajongásig kedvelé;
S hej, sok ujdonsült asszonykának
Halás mosolya szól felé.

Hát Ég veled, egy esztendőre,
Oh, könnyüvéru Karneval,
Ki romlottságod mellett is ma
Oly gyakorta vagy ideál!
Te föltámadsz még nemsokára,
Hisz gyorsan telik az idő.
A munka után szép az álom . . .
Te csélcsep fenség adieu!

Alvinczi jogász.

Vegyes hírek.

— **A városi menházának**, mely csak a közelmúltban adatott át rendeltetésének, már halottja van; egyik öreg, elaggott lakója, Antos György 48—49. nyug. honvéd, e hó 26-án vegelgyengülés következtében elhalt.

— **A márczius 2-iki piknik** rendező bizottsága tisztelettel felkéri mindazon csa-

ládokat, kik a buffethez való hozzájárulásukat a körözött íveken jelezték, hogy a jelzett étel- és italneműeket sziveskedjenek folyó évi márczius hó 2-án (hushagyó kedd) d. u. 2—6 óráig a régi városház 2. számú szobájába felküldeni, hol a rendező bizottság azok átvételéről ezen kijelölt időben gondoskodni fog, mert a későbbi átvételek ugy a gazdaszonyi tisztre felkért hölgyeket, mint a rendező bizottság tagjait a bálteremben való pontos megjelenésben nagyon akadályozná.

— **Védköteleseink figyelmébe.** Ezuttal is értesítjük a nagyenyedi illetőségű s ez évben sorozásra kerülő ifjakat, hogy Nagyenyed városában a sorozás április hó 10-ik napján fog megtartatni a vármegyeház nagytermében.

— **Öngyilkosság a börtönben.** A nagyenyedi országos fegyintézet egyik cselájában Ujvári Mózes tövisi illetőségű fegyenc e hó 26-án délután nadrágszija segítségével a rácsozatra fölakasztotta magát, és midőn a szolgálattevő őt észrevette, már halott volt.

— **A középiskolák reformja** ország-szerte foglalkoztatja a tanárokat. Mindenféle egyesületeket, köröket alakítanak, hogy az ügyet előkészítsék. A múlt heten Kolozsvárt alakult a Tanáregyesületnek egy erős köre, amelynek különös érdekelt az ad, hogy a reformhoz nemcsak a középiskola szempontjából szólhat hozzá, hanem csaknem minden fő- és szakiskola szempontjából is, mert tagjai között egyetemi, theologiai, kereskedelmi, gazdasági és más iskolai tanárok is vannak. Elnöknek dr. Márki Sándor egyetemi tanárt választották meg és a tárgyalásokra még a művelt nagyközönséget is meghívták.

— **Nyilvános köszönet és számadás.** A magyarigeni temetkezési egyesület által Magyar-Igenben, 1897. év február hó 6-án rendezett tánczestély alkalmával bevétel volt 72 forint, kiadás 40 frt, tiszta jövedelem 32 frt az egyesület pénztára részére. Felülizetni szivesek voltak: Csuka Domokos főszolgabíró és Lászk György (Ompoicza) 2—2 frtot. Dr. Dobozy Vilmos, Frenzl Gyula, Jakab Károly (Benedek) és Rezman György 1 frt 50—1 frt 50 kr. Betekuj Áron (Benedek), Bucserzán László, id. Demeter Sámuel, Emrich Mihály, Floreszku Miklós, Jánky Lajos, József Ignác, özv. Mazim Miklósné, Molnár Lajos, Müller Károlyné (Gyulafehérvár), özv. Szász Pálné (Sárd), Vadady Gergely (Sárd) és Várady Ferencz (Maros-Vásárhely) 1—1 frt. Darvas Albert, Gruber Bálint, Kis Dániel, Kósa Ignác, Kovács József, Körösi Ferenczné, Pavelka János, Sipos Jula (Sárd), Selmeczy Arthur, Stein József (Sárd), Szabó Ferencz, Szabó Pál (Sárd), Szóke Mihály, Tamási József, Tatár Miklós, dr. Tókos Géza, Ulbrich Rezső (Gyulafehérvár) és O. Veres Sándor (Sárd) 50—50 kr. Deák Károly, Pitánsky Ödön, Varga Pál (Sárd) és Zsidó Gábor (Sárd) 20—20 kr. Szabó Miklós 10 kr. A t. felülfizetőknek és tánczestélyen megjelenteknek becses pártolásukért hálás köszönetet nyilvánít a rendezőség.

— **Új pénzt** veret Franciaország. A harmadik köztársaság eddig beérte a második köztársaság idején vert pénzekkel, és a huszonöt év óta vert aranyokon látható női fej Oudine vésnök műve, aki a 18-ik század végén élt. Az ötfrankos pénz allegorikus képét Dupré Augustin készítette 1848-ban. Azóta nem gondoltak új formára. Való-

színűleg a republikánusok arra gondoltak, hogy ugyis csak ideiglenes az új kormányforma, aztán meg volt elég egyéb gondjuk. Most a pénzügyminiszter elfogadta Roty vésnök új tervét az ötfrankosok veretését illetőleg. Az új pénz nem lesz domborműves, ami azzal az előnnyel jár, hogy könnyebben rakható oszlopokba és nem reszelhető le, mint ahogy most reszelik az ércpénzt. Az érem egyik oldala nő ábrázol, aki a felkelő nap fényében vetőmagot hint; fejét természetesen frigiai sapka fűdi. A másik oldal égő, világító faklyát mutat föl, amelyet babérág övez. A fölirat: Liberté, Egalité, Fraternité, 1897.

— **A hetes szám.** Ósidők óta félelmes, vagy legalább titokzatos szám a hét. Hogy mi ennek az oka, arról a Temps érdekes dolgokat ír. Szerinte ez a babona onnan származik, hogy a régi csillagászati felfogása szerint a föld lévén a világ középpontja, körülötte sorakozik a hét fő planéta: a Hold, a Merkúr, a Vénusz, a Nap, a Mars, a Jupiter és a Szaturnusz. Innen került a kabbalisztikus csillag köre a hét rejtelmes sugár és a szimbolikus gyertyatartóra a hét kar. Állítólag innen ment át a köztudatba a hetes szám babonás jelentősége.

— **Hosszuéletű államférfiak.** Gladstone a minap ült meg nyolczvanhetedik születésnapját. Az összes volt angol miniszterelnököket kor tekintetében tulszárnyalta. Lord Sidmouth, aki a század elején volt miniszterelnök, nyolczvanhét évet élt; Russel gróf nyolczvanhat éves korában halt meg, tíz évvel azután, hogy lemondott a szabadelvű párt vezetéséről. Wellington herczeg nyolczvankét évet élt. Lord Palmerston nyolczvanegyes éves korában halt meg, amikor még miniszterelnök volt. Lord Beaconsfield hetvenhét éves korában halt meg. Gladstone jó egészségnek örvend és van reménye, hogy megéri a száz esztendőskort is, ami persze minden barátjának óhaja.

— **A koldusok királya.** A londoni Truth, amelynek kiadója nevezetes arról, hogy elkeseredett harczot folytat a társadalom mindennemű szélhámosai ellen, a napokban ismét kitett magáért. A szóban levő ur, Brooks lelkész, nagyban üzte a koldulás mesterségét és elárasztotta Angliát kolduló leveleivel, amelyek olyan dusan jövedelmeztek neki, hogy nemcsak fényesen megélt és nagy házat vitt Londonban, de még azonfelül százötvenhatezer koronát is elhelyezett egy bankban. Mindez kiderült egy törvényszéki tárgyalás alkalmával, amelynél a Truth kiadója mint vádlott szerepelt. Lapjában ugyanis egy cikksorozat jelent meg, amelyben alaposan leplezte a reverendás szélhámost, aki látván, hogy a közönség hallgat Labouchere-re, a Truth kiadójának szavára és beszűnteti adományai küldését, rágalmazási pört indított ellene. Soha még vádlottak nem volt olyan jó dolga, mint Labouchere-nek, mert a mikor a tárgyalási terembe lépett, a közönség akklamációval fogadta és maguk a bírák is köszönetet mondtak neki, hogy alkalmat ad nekik közhasznú tevékenysége elismerésére. Mert a vizsgálat folyamán kiderült, hogy Labouchere közel félmillió forintot áldozott már a szélhámos-ság leplezésére, miután Angliában a törvénykezési eljárás nagyon drága és ellenfelei többnyire olyan egyének, akik vagyon dolgában nagyon hátra vannak. De Labouchere-nek passziója a harcz a társadalom parazitái ellen és meg is engedheti magának az efféle fénytűzést, mivel roppantul gazdag.

Kitűnt a tárgyalás folyamában, hogy a koldusok királya, mint a Truth a kolduló levelekben dolgozó lelkeszt elnevezte, külön vadászterületet birt, nyaralót vásárolt, négylovas fogaton jár, nagyszámu cselédséggel szolgáltatja ki magát, s mindezt a kolduló levelek jövedelméből. Most alaposan elrontotta neki a Truth az üzletét és ha nem akar megta- karított pénzeskéje után megélni, már csak valami új vallás alapítása segíthet rajta. Ezzel kezdte különben pályafutását és valószínű, hogy ezzel is fogja befejezni.

— **Ideges kutyák.** A párisi Akadémie de médecine legutolsó gyűlésén Mégnin érdekes előadást tartott a kutyák al veszettségéről. Konstatálta, hogy a kutya, amelynek agya a legjobban kifejlődött az összes állatoké között, hasonló szellemi bajokba esik, mint az ember. Mostanában például nagyon sok az ideges kutya. Az al veszettségnek nevezhető betegségnek jelenségei a váratlan dührohamok, amelyeket gyakran epileptikus szimptomák előznek meg, miközben a kutya harapni akarja azokat, akik a leggyakrabban vannak vele. Mégnin erősen kikelt azok ellen, akik az ilyen kutyákat nyomban veszeteknek tartják és megölelik. Weber szintén az ő nézetén volt és kimutatta, hogy a veszettségi statisztikák teljesen tévesek, mert a veszettséggel gyanúsított kutyák között sok olyan is van, amelyek csak idegesek. Több rendszerrel kellene az egyes eseteket megvizsgálni, a gyanús kutyákat először elkülöníteni, nehogy ártatlan állatokat öljenek meg.

— **Dohánystatisztika.** Egy francia újság a következő vicces statisztikát közli a Franciaországban évenként elfüstölt dohánymennyiségről. Ha mindazt a dohánnyt egy szál két hüvelyk vastagságu kötéllel sodranák, az egyenlítőhöz hamminczszor körül lehetne vele keríteni. Ugyanazzal a dohánytömeggel, ha szilárd koczkákká préselnék, akkora piramist lehetne építeni, mint a harmadik egyiptomi gúla-óriás. Ha pedig mindent a dohánnyt tubákká örölnék, el lehetne vele temetni akkora várost, mint a régi Herkulánium, vagy Pompéji. A lakosai pedig bizonyára a sok prüsszentésbe halnának bele.

Meteorológiai jelentés febr. 24-től febr. 27-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7		73.9	+1.1	—	10	—	
24	2	74.0	+3.6	—	10	—	+5.0 — 0.7
	9	75.6	+2.0	—	10	—	
	7	74.5	+0.8	SW ₁	4	—	
25	2	74.0	+6.4	NE ₂	4	—	+7.2 — 1.0
	9	75.5	+1.4	—	5	—	
	7	72.0	-0.2	NW ₂	10	—	
26	2	67.5	+2.3	NW ₂	9	—	+4.0 — 0.2
	9	67.6	+2.6	N ₂	4	—	
	7	68.8	+2.6	—	10	—	
27	2						
	9						

Kilátás: Száraz, enyhe idő.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1-10-ig. Borulat foka = 1-10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, Δ = dara.

Apróságok.

Miért nem szeretik a bírakat?

Az orosz igazságügyminiszterium hivatalos lapja az akasztófahumor egy nemével konstatálja, hogy a bírói kar tagjait nem nagyon szeretik Oroszországban. Ez persze attól van, mert egy vagy más alakban mindenkinek dolga akad a bíróságokkal. Akinek pedig egyszer dolga volt a bírósággal, az, bárki legyen is, ellensége bírának, bíróságnak. Akit fenyítő bíróság ítél el, az persze szidja a sorsot, az pedig, akit fölmentenek, alaptalan vád miatt panaszkodik. A panaszos sincs megelégedve, mert vagy elutasítják és az a baja, vagy az ítéletet találja enyhének, kicsinynek a kártérítési összeget. A polgári pereknél fölperes és alperes egyaránt elégedetlen, az egyik azért, mert elvesztette a pert, a másik azért, mert kedvezőbb eredményre számított. A tanuknak az a baja, hogy várták őket és hogy nem, elég udvarias elbánásban részesülnek. És ez, jegyzi meg az orosz igazságügyi lap, egyformán áll az egész művelt világ bíróságaira.

Büles tanács.

Egy perzsa fejedelem a trónra lépéskor, eképpen sohajtott istenehez:

Uram! Taníts meg engem, hogy az embereket jól megismerjem.

A fejedelem nemsokára álmában egy ósz férfit látott, ki ezt a tanácsot adta:

— Hogy boldogul uralkodj és trónodat erősen tarthasd: keresd azokat, kik téged nem keresnek.

Lefőzött udvarló.

Egy fiatal hölgy bizonyos táncmultság alkalmával egy uracsot különösen kiténtetett. Az uracs öröme nagy volt; azt hitte, hogy a szép hölgy beleszeretett. Azért mindenféle kabaságot összehordott csevegésében.

— Ah, mily boldognak érzem magamat, hogy nagysád engem mások fölött megkülönböztet!

— Igen, felelt a nő, mert kedves férjem igen megkért, hogy csak olyannal táncoljak, kivel éppen semmi gyanuba nem jöhetek.

Beeses vankos.

Augustus, római császár, meghallván egyik római lovag halálát, aki életében tömérdek adósságai mellett is gondtalanul érezte magát, megparancsolta, hogy a lovag vankosát az árverezéskor bármilyen áron vegyék meg a számára.

Midőn a császár környezete a rendelet fölött csodálkozott, a császár következőleg nyilatkozott:

— Nekem, hogy jól alhassam, szükségem van arra a vankosra, melyen a lovag nagy adóssága mellett is nyugodtan alhatott. Nekem a gondok miatt gyakran egész éjeket álomtalanul kell töltönnöm.

Aki nem jó zavarba.

Egy házi koldusnő járogatott a tábornok családjához. A koldusasszony mindennap valami új ürügygel alkalmatlankodott. Egyszer azzal köszöntött be:

— Azt álmodtam, hogy a tábornok ur egy font cukrot, a tábornokné asszony pedig egy font kávét ajándékozott nekem.

— Ej, az álmok mindig visszáról teljeseznek, viszonzotta a tábornok.

— Ugy is lesz, tábornok ur, szól a koldusnő; tehát a tábornok ur fogja adni a kávét, a tábornokné asszony pedig a cukrot.

Közgazdaság.

A vetések tavaszi ápolása.

Különösen a jelenlegi terhes gazdasági viszonyok közepette oda kell minden gazdáknak törekednie, hogy egyrészt minden rendelkezésére álló talpalatnyi területet kihasználjon, de sőt ezen a területen is a lehető legnagyobb terméseket érje el; ebből a célból azután okvetlenül ösmernie kell mindazon szabályokat, melyeket a mezőgazdasági tudomány olyanokul oda állít, sőt mi több, azokat alkalmaznia, követnie is kell. Csakhogy az a baj van ismét a dolognál is, mint sok egyébénél, hogy a gazdaközönség egy része nem igen olvas szakiratokat, saját tapasztalatából pedig igen hosszú idő alatt jön arra rá, amit olvasás utján vajmi hamar elsajátíthatna; más része ismét, ha tudja is, mit kellene tenni, nem teszi azt meg, mert kényelmetlen, a megszokott rendes munkáktól eltérő munkát a, s így mulasztást követ el, amely a termés-hozam esőkkéneben nyilvánul.

Nem lesz tehát fölösleges emlékeztetni az olvasót arra, hogy mi mindent kellene tennie, hogy termését fokozza.

Ha a gazda a legjobb vetőmagot veti is el, s a vetőmag alá talaját a lehető legjobban készítette is el; ha a talajban megvan minden növényi tápanyagok, amelyeket a növény vagy termések létrehozásához igényel: mégis a termés silány maradhat, ha hiányzott a megfelelő ápolás. Hisz a szabályszerűen végrehajtott ápolási műveletekkel módunkban van még az időjárási viszonyok ellen is küzdeni; a szárazság, vagy a túlságos nedvesség okozta hátrányokat csökkenthetjük, vagy teljesen meg is szüntethetjük.

Igy p. o. minden gazda előtt ismeretes, hogy egyes talajnek felszínere erősebb csapadék után, ha ezt esős szárító szél követi, megcserepesedik. A cserepesedett talajban a megkeményedett kéreg elzárja a növény gyökereit a levegőtől, meggátolja a nedvesség bejutását, s elősegíti a talaj kiszáradását. Különösen ártalmas a cserepesedés akkor, ha a talajban elvetett apróbb magvak még ki nem keltek. Ekkor nem csak hogy roszul csiráznak a magvak, minthogy levegőhöz nem férnek, hanem ki sem kelnek, minthogy nem tudják keresztül törni a fölötte lévő megkeményedett földréteget. Ennek azután az az eredménye, hogy a gyomok, amelyek már természetükön fogva erősebb fejlődési képességgel bírnak, a megkeményedett talajon gyorsabban fejlődve, mint a kulturnövények, ezeket valószínűleg elnyomják. Elnyomják pedig azért, mert elvonják a kulturnövényektől a talaj kész tápanyagait, a világosságot stb., aminek eredménye lesz, hogy a gyomok buján fejlődnek, dúsán virágoznak és sok magot hoznak, míg az elnyomott kultur növény satnyán fejlődik, kevés virágot és magot hoz.

Már most tehát az a kérdés, hogyan lehet a kéreg megemlíteni, s a megcserepesedést okozta hátrányoknak elejét venni? Ott, ahol a vetés sűrű, p. o. a gabonaműveknél, a fogasolással sokat segíthetünk. A fogas feltepi a kéreget, kitepi a gyomok nagy részét. Ahol lehetséges, alkalmazható a gyűrűs henger. Szélesebb sorokba vetett gabonaféléknél, továbbá a kapás növényeknél, a kéreg-megtörésnek legegyszerűbb és legelőkeletesebb módja a kapálás, történjék az akár késsel, akár kapáló gépekkel.

A kapálás is azonban csak akkor veze,

eredményre, ha az a talajnak oly nedveségi állapotában történik, amidőn azon a munkások s az igavonó állatok kárt nem tehetnek. Meg kell tehát várni, míg a talaj kellőképp megszikkad. Ekkor is a kézzel kapálást úgy kell végezteni, hogy a munkások a már egyszer megkapált részt újból le ne tiporják, mert ez esetben a megkapálás édes-keveset használ. Legcélszerűbb a kapálást úgy végezteni, hogy a munkások nem előre, hanem hátrafelé haladnak a sorok között, vagy pedig keskenyebb sorokat a mellettük levő sorokból kapálnak meg. A kapálásnál arra is kell vigyázni, hogy a kapa által felvágott föld helyéről elmozdítottassék, mert különben a gyomok el nem pusztíthatnak, hanem tovább fejlődnek.

Egy további ápolási munka, amely egy a tavaszi, valamint őszi vetéseknél is okvetlenül végrehajtható, a gyomirtás. Ennek szükségessége különösen a gabonaféléknél fog beállani. Hány helyen láthatjuk, hogy a gabonafélék között a vadrepce, az aszat stb., vigan tenyész, s mire a gabona felnőne, azt egyes helyeken a gyomok teljesen elnyomják. Ezen gyomokat tehát akkor, amidőn még a gabonában kárt nem teszünk, ki kell gyomláltatni, vagy aszatolókka kilöketni. Ha ezen gyomok a gabonafélék között bent hagyatnak, úgy magot érlevé, a következő évi vetést még inkább elgyomosítják, úgy, hogy ha kellő időben — akkor, amidőn még csak kis mennyiségben lépnek fel — ezen gyomok elszaporodásának gátot nem vetünk, később őket kiirtani annyival több munkába kerül.

De a gyomok irtását nem csak a szántóföldeken, hanem a réteken, legelőknél, utcsapásokon, mesgyéken, árkok szélén is kell eszközölni, minthogy innen is a szántóföldre kerülnek a gyommagvak, s így megtörténhet, hogy a gazda, aki szántóföldjét a leg gondosabban ápolja is, még sem tud a gyomoktól megmenekülni. A gyommagvak bele kerülnek a trágyába, elhordja azokat a szél, a madarak, s így a szántóföldek tisztántartására fordított fáradság és kiadás kárba vész.

A elmondottakból következik az is, hogy a gyomirtásnak csakis az esetben lesz sikere, ha nemcsak egy gazda, hanem az összes egy határban, egy község területén lévő a gyomokat mindentűt a legszorgosabban irtják.

A vetések ápolásához sorozom a silány vetések fölségélyezését s a tulbúja vetések soványítását is. A silány vetések satnya fejlődése rendszerint onnan ered, hogy a talaj nem tartalmaz elégséges kész tápanyagot, a fölségélyezés céljából tehát a talajba tápanyagot kell juttatni. Ezt elérjük az által, hogy az őszi vetéseket télen át híg trágyalével megöntözzük, vagy pedig tavasszal chilisalétrommal felül trágyázzuk. A chilisalétrom mint nitrogéntrágya a növényzetet búsabb fejlődésre ösztönzi, aminek eredménye erősebb fejlődés, nagyobb mérvű megkrosodás. Holdanként 30—80 klg. szórándó el belőle, kétszer annyi száraz homokkal keverten. Silány vetésekre hatása bántulatos. De segít a silány ősziéken a tavaszi erős fogasolás is; így a buza és rozs, de az évelő takarmányok is tavasszal jó erősen megfogasolándók, hogy az őszzel és télen kepződött kéreg megtörssék, s a téli nedvesség a talajban visszatartassék.

A tulbúja vetések is ápolásra szorulnak, mert különben a gabona télen kipállana, tavasszal pedig megdőlne. A már őszzel

buján fejlődő vetéseket legeltessük le; ha pedig tavasszal látjuk azt, hogy vetéseink oly sűrűek, hogy megdülésüktől kell tartani, így legeltetés, sarlózás, kapálás, ulehegerezés által segíthetünk.

Piaci árak.

Nagyenyed, 1897. február 25.

	z-a.
Buza legjobb	1 véka 1.-
" közepszerű	" " -90
Kétszeres legjobb	" " -80
" közepszerű	" " -75
Rozs legjobb	" " -80
" közepszerű	" " -75
Zab legjobb	" " -50
" közepszerű	" " -54
Kukorleza (tengeri)	1 véka -60
Burgonya	" " -30
Széna legjobb	egy szekér 8.-
Szalma legjobb	" " 2.-
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m. hosszú	3-50
Cserfa 1 " " " " " "	2-50
Tűgyfa 1 " " " " " "	3.-
Faszén kemény	egy hektoliter 1-80
Marhahús	1 kilogramm -36
Sertéshús	" " -52
Szalonna	" " -72
Disznósír	" " -80
Vöröshagyma	" " -
Fokhagyma	" " -

Csarnok.

A karczagi paraszt poétáról.

— Lapunk eredeti közleménye. —

Egy porbahullott igaz poétáról emlékezem, akit egyszerű juhász-sorból költővé avatott szenvedése, bánata. Varga Mihálynak hívták és mikor ebben a kicsi, de tehetségekben nem szegény országban a verseit meg fogják ismerni azok, kik az irodalmi élet eseményeit egyáltalában figyelemmel kísérik, ő már ezekről nem tud; a poéták és boldogtalan szerelmesek közös betegsége vitte kora sirjába s most ott pihen a karczagi temetőben.

Mindenekelőtt, nehogy Varga Mihályt is a klapancziagyártó piczulajäger, kapa-kaszakerülő rímkovácsokhoz hasonlónak tartsa a lap tisztelt olvasó közönsége, előjárójába itt közlöm a paraszt költő egy hangulatos verséből a következő mutatót:

Érjen, ha még kevés, több csapás a földön,
A szeretet eltűn mindent a göröngyön,
Reményem horgonya majd egyszer elakad,
Éltemen változtat, avagy majd elszakad.

Vagy egy másik versszak:

Remeg a szívem, mert az este jó
S érzem, az álom most is elkerül,
Mint annyi hosszú, kínos éjen át,
Várva végső, nyugalmas éjszakát,
Virasztanom kell busan egyedül.

Aki fájdalmát annyi bensőséggel, minden mesterkélttség nélkül és subjektivitással dalaolja, melyből épp úgy távol van a szertelenség, mint a póriás közhelyek, aki olvasóját is annyira együtt készíti bankodásra, mint Varga Mihály, a karczagi juhász: az csak istentől való poeta lehetett, egy nagy-ratörő költői tehetség, melyet ismeretlen-ségre kárhoztatott iskolai tanulatlansága, alacsony életsora, kora ifjúságában bekövetkezett halála; de hirnévének bilincseit talentuma mind legyőzi, hiszen nem költői agyrém, hogy a tehetség kitör és — eget kér.

Költői talentumát nem a hirnévre törekvés becsvágya szálaltatja meg, hanem bánaatos lelkének borongós hangulata. Mint a dalos madár, ő sem azoknak dalol, akik a dalban gyönyörűségüket találják, hanem da-

lolt, mert lelke kinjai enyhültek meg a dalban. Kin volt neki az élet, mikor az elhagyta, akit nagyon szeretett, a felesége. A házasságtörés drámái a magyar pórnép között ritkák. Népszínműirodalmunk sem mer belőle ibseni invencziókat meríteni; ez a szerelmes juhász életsora mégis egy igazi ibseni dráma, házasságtöréssel, az ol-tári eskü megszegésével, és azzal a rutbűnnel, melyet anya a négy gyermeke ellen elkövetet. Szendrei Klárának hívták a csodaszép kikapós karczagi asszonyt, ki a féltékeny juhász embert azokkal a gyötrésekkel, melyekkel egy czéda asszony megkínóhatja nejét, — az elégiai költészet egyik lantosává avatta.

Egy helyen így dalol:

Kin az élet, sérti lelkem
A léhák beszéde,
Hogy életem szebb jövőnek
Nem néz már elébe!
Régi, boldog szerelmemnek
Se híre, se hamva.
Kit szerettem, annak szive
Hozzám meg van halva.
Nem jön vissza életemnek
Napsugaras fénye,
Mintha az én bus szívemnek
Homályától félne . . .

Majd elátkozza hűtlen nejét:

Átkom reád, te büszke nő, míg jársz az ég alatt.
Átkom reád, te hűtlen, rossz tetteid miatt,
Vérző szívem, az ég és a föld, tanuk, hogy hű valék.
Megvetettél! De átkom él s meghallgatja az ég!

Hanem a kesergő férj mély fájdalomaira mégis egy hosszabb s erőben s igazságban ritka leveléből következtethetünk. Ezt a levelet néhány héttel halála előtt írta feleségéhez. Az a bölcsesség, vallásosság, a lélek utolsó fellobbanásában való tusa, a legszebb magyar beszéd, teszük e hosszabb levelet becsessé s töltenek el fájdalommal, hogy mi lett volna a bencegegi puszták fiából, ha lelke kincseit a rendszeres iskolai nevelés hívta volna elő.

Azt mondják, a magyar közönség elismerése sok esetben elfeledtette a költővel, hogy egy kis nemzetnek dalolt; azt mondják, hogy a magyar társadalom kifogyhatatlanul bőkezű a valódi emberszerető czélok iránt. Nos hát im egy emberszerető czél, s tisztelettel alóirott Chilkó László körösladányi plébános urral szövetkeztem a karczagi parasztköltő műveinek kiadására, nem kiadói önzésből, de emberszerető célt szolgálva. Ugyanis a költőnek négy kiskoru, neveltetésre szorult árva maradt. Örökségük néhány vers, melyet apjuk, frázis nélkül szólva, vérző szívvél dalolt a bencegegi pusztán. Ezt az örökséget az érző magyar társadalom jóakarataból pénzre kívánjuk változtatni, hogy a költő árvaít becstületes emberekké nevelhessük fel.

Ehhez kérem én a magyar társadalom segedelmét. Csak ne legyen krajczár áldozatról van szó. Tessék ezt hozzám Békés-Csabára beküldeni s én azonnal postára teszem Varga Mihály kötetét.

Szeretettel és érdeklődést kérek a magyar társadalomtól a vállalkozás iránt, melyet a tiszta emberszeretet sugalt.

Verner László.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Olcsó cseh ágytoll!

5 kl. uj, jó, fosztott, pormentes — 4 frt 80 kr.
5 „ jobb minőségű — 6 „ — „
5 „ hófehér puha fosztott pelyh 9, 12, 15 „ — „
5 „ fél pelyh 6, 7, 20, 9 „ — „
5 „ hófehér puha fosztatlan pelyh 12—15 frt.
Pehely 1,80, 2,40, 3,—, 3 frt 80 kr
1/2 kilónként.
Kitűnő paplanok 2 frt 30 krtól feljebb.
A szállítás bérmenesen, utánvét mellett történik.

Felcserelés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megértetik.

Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a címet.

Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.

942 13—20

Sz. 409—1897. tkvi

Árverési hirdményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszabonyi alt. takarékpénztár végrehajtónak Jakó Imre és Jakó Szahel végrehajtást szenvedő elleni 243 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén, a vizaknai kir. járásbírósa területén levő Vizakna község határában fekvő 344 sz. t. jkvbén A + 1. 7. 9. 13 rend 559, 560, 6325, 8259, 5292 hr. sz. a 2754 sz. tjkvbén A + 8703 hr. sz. ingatlanokra az árverést 739 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi május hó 10-ik napjának d. e. 10 óraja Vizaknán a tkvi irodában leendő megtartása nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.
Vizaknán, 1897. évi február hó 8-án.

Szentmiklósi József,

kir. aljbíró.

1037 1—1.

774—1896. szám.

Árverési hirdmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósa 3692—396. számú végzése által Szegedi János és Keeskés Petru o.-lapadi lakosok végrehajtók javára Vestinár Kreesun o.-lapadi lakos ellen 65 frt és 200 frt tőke követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 650 frtra becsült, Vestinár Kreesunnal 1 cséplő-gép, 2 kancaza ló, 100 kalongya ősi tiszta buza, 1 kazal szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 6392—1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis O.-Lapadon alperes lakásán leendő eszközésére 1897. évi márczius hó 4-ik napjának d. e. 10 óraja batáridőül kitérték és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1897. évi január hó 17. napján.

Gajzágó Simon,

kir. bir. végrehajtó.

1038. 1—1

140—597 sz. tkvi.

Hirdmény.

Buzas-Bocsárd község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakították, és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett

községben 1897. évi márczius hó 29-én fog megkezdeni.

Ennélfogva felhivatnak az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen nemaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírára az 1886. XXIX. t.-cz. 5. 6. 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hasznanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek.

Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságtól. Balázsfalván, 1897. február hó 17.

A kir. járásbíró:

Enyedi Lajos,
kir. ítélőtáblai bíró.

1035 2—3

Eladó házak.

Több ház jutányosan örök áron eladó.

Értekezhetni:

Székelyhidny Geróvel
Tövisen.

1033 2—5

Pénzkölcsön

birtokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

PÉNZT

váltóra 5—6 százalékra 10000 frtig gyorsan és discretio mellett szerezt, valamint drága adósságokat konvertál, ugyszintén váltókat leszámítottat **Schwarz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11. sz.**

Kitűnő referenciákkal szolgálhatok. 1001 7—10

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel

BECSINI CEMENT UNIÓ.

Nagyenyedi bizományosunk **Bisztricsány Lajos** ur 1 frton felüli vetemény- és virágmagvak rendelésénél 5%-ot visszafizet a rendelőknek. A magvak jóságáról és frissességéről jót állunk.

Mauthner Ödön.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinék ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Legjobb **Vermorell permetező** és külön részek is lesznek raktáron, valamint legjobb, legerősebb **kékkő** legjutányosabban nálam szerezhető be.

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.

1028 2—52

Friss székelyi túró és csardol mindig kapható.

STEARIN GYERTYA EGY CSOMAG 35 KRAJCAR.

JÓ IZÚ CUBA-KÁVÉ KILOJA 1.60, 2—2.10.

18
Előző
helyben
va vagy
Egész
Fél év
Negyed
Hird
□ czen
kr. Ker
rosok k
ménybe
Bély
Nyitl
A m
(L.
tette a
senek
oktató
s új ta
a régi
tanuló
gár-isk
amenny
modern
lönben
tat vele
önállós
nyokra
oktatóst
középk
közlebb
témény
Kétsé
De nekt
iskolába
nem a t
hanem a
hatja és
gében.
giek köz
nar, aki
telmi fok
Kertek
Partja v
Lágy ol
Fönt a s
A zene s
„Átok a
S követi
Éltetik:
Bájos ara
Areza pin
Égve a la
Aggodal
Cseng a p
„Átok a v
Mit sug a
Éltetik: „
Szürke bo
Tompá mo
Lassu mer
Ott rejté
Lágyan ol
„Átok a v